

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR SVENSKA ROVDJURSFÖRENINGEN 2014

STYRELSE & KANSLI

Styrelse

Svenska Rovdjursföreningens (SRF) årsmöte den 26 april 2014 valde en till stora delar ny styrelse. Endast en ledamot, Ylva Lindberg, var kvar från den förra styrelsen.

Fram till årsmötet bestod styrelsen av Roger Olsson (ordförande), Ylva Lindberg (vice ordförande), Mats OG Eriksson, Robert Franzén och Mattias Tronje, med Asinja Holma som suppleant.

Följande ledamöter har ingått i styrelsen efter den 26 april 2014:

Kenth NaucLér	Ordförande
Ylva Lindberg	Vice ordförande
Eva Ångström	Ledamot
Gunnar Gillberg	Ledamot
Jan Bergstam	Ledamot
Liv Klingenberg de Verdier	Ledamot

Styrelsen har under året tvingats ägna tid och kraft för att skapa balans i föreningens intäkter och kostnader. Vid tillträdet var kostnaderna mer än dubbelt så höga som intäkterna vilket hotade föreningens existens. Inför verksamhetsåret 2015 verkar det som att vi har balans i vår ekonomi under förutsättning att vi får de intäkter vi kalkylerat med.

Styrelsen har arbetat med att skapa opinion för en bättre förvaltning av de stora rovdjuren. I detta arbete betyder vårt kommunikationsarbete väldigt mycket. Styrelsen har prioriterat våra två facebooksidor, vår websida och tidningen Våra Rovdjur. Vi har dock inte helt nått våra höga ambitioner med nyhetsbrev.

Under vintern 2014/2015 beslutade länsstyrelserna i Dalarna, Värmland och Örebro om licensjakt på varg. Dessa beslut har inneburit att föreningen har prioriterat arbetet för att stoppa eller minimera skadeverkningarna av dessa beslut.

Under året har styrelsen haft 7 protokollförda sammanträden, två styrelsekonferenser, varav en på två dagar, och ett diskussionsmöte på Skype.

Kansli

Den 1 januari 2014 hade föreningen 4,25 årsarbetare fördelat på 6 personer. Den 31 december 2014 har föreningen 3,0 årsarbetare fördelat på 4 personer. Minskningen har tvingats fram av föreningens ekonomiska situation. Den 31 december 2014 var följande personer anställda vid kansliet:

Ann Dahlerus	Generalsekreterare och rovdjurshandläggare på 100%
Mats Persson	Timanställd administratör
Christina Färnström	Webshop och materialansvarig på 50%
Tatjana Kontio	Redaktör och ansvarig utgivare av Våra Rovdjur på 50%

REGIONAL VERKSAMHET**Regionalt arbete**

Föreningen hade vid årets slut regionansvariga (RA) i sexton regioner, vilket innebär en utökning med en region jämfört med 2013. RA har tillsatts i Västerbotten och Jämtland, och i Stockholm har en ny RA tillträtt.

I Skåne/Blekinge och Västra Götaland/Halland ansvarar samma person för två regioner. I Småland och Norrbotten saknas regionansvariga.

Från mars har det regionala arbetet skötts helt av ideella krafter sedan den anställde regionsamordnaren slutade sin tjänst.

Sammanlagt genomfördes 44 regionala aktiviteter, varav 21 medlemsaktiviteter och 23 deltaganden i publika evenemang.

Medlemsaktiviteterna har främst varit spårträffar. Publikt har föreningen synts bland annat på Landsbygdsriksdagen, Vildmarks-mässan, Oxhälja marknad, Kopparbergs marknad, Falsterbo Bird Show, Miljöpartiets kommundagar, Gränshandelsmarknad i Tärnaby, flera jakt- och fiskemässor och andra arrangemang där vi nått många människor med vår information.

En samordnad aktivitet med flygbladsutdelning på Vargens Dag i februari genomfördes i några regioner.

I april ordnades ett möte för aktiva medlemmar i Mellansverige där strategier och möjliga gemensamma aktiviteter diskuterades. I samband med årsmötet anordnades en konferens för alla föreningens funktionärer.

Stängsling

Föreningens medlemmar hjälper kostnadsfritt djurägare att sätta upp rovdjursavvisande stängsel. Under året har elva stängslingar genomförts på sju olika gårdar. Föreningen har sju stängslingsansvariga som täcker in tio län. Se också under rubriken **Rovdjurspolitik & viltförvaltning/Övrigt** för exempel på föreningens arbete med stängsling.

Viltförvaltningsdelegationerna

Föreningen nominerar tillsammans med Svenska Naturskyddsföreningen (SNF) och Sveriges Ornitologiska Förening (SOF) ledamöter till de regionala viltförvaltningsdelegationerna.

I elva av landets 21 delegationer kommer ordinarie ledamot eller ersättare från SRF.

I december hölls ett seminarium i Västerås där alla representanter för naturintresset var inbjudna; se **Rovdjurspolitik & viltförvaltning/Seminarium för viltförvaltningsdelegationerna** för mer information.

MEDLEMMAR & INSAMLINGSVERKSAMHET

Medlemmar

Vid verksamhetsårets utgång hade föreningen 4 520 medlemmar, varav 887 familjemedlemmar. Motsvarande siffror vid utgången av 2013 var 4 425, varav 924 familjemedlemmar.

När utskick av årsavisering för 2013 genomfördes bifogades autogiroblanketter med lyckat resultat. Detta gav drygt 60 medlemmar som fr.o.m. 2014 betalar sin medlemsavgift via autogiro. Vi upprepade därför detta vid utskick av årsaviseringen för 2015. Idag finns 608 medlemmar som betalar på autogiro.

Autogirobetalningar är av yttersta vikt för föreningen då det ger oss möjlighet att bättre planera vår ekonomi och våra insatser.

Medlemsvärningen under året nådde tyvärr inte målet p.g.a. att den omorganisation och de neddragningar som genomfördes medförde inställda aktiviteter. Tyvärr valde ett antal medlemmar att inte förnya sitt medlemskap men ett femtontal av dem valde adoption per autogiro, se mer under **Insamlingsverksamhet**.

Insamlingsverksamhet

Under våren genomfördes en gåvokampanj som gick ut på att symboliskt adoptera en vargvalp. Kampanjen genomfördes av en telemarketingbyrå och man frågade också efter medlemskap via autogiro. Kampanjen var mycket framgångsrik och mer än fördubblade föreningens autogirogåvor per månad som vid årets utgång uppgick till 15 075 kr/månad; 180 900 kr på årsbasis.

Vid årets utgång fanns 1 270 personer på sändlistan för föreningens digitala nyhetsbrev. Alla sympatisörer på sändlistan har tillfrågats om både medlemskap och gåva. Ca 5 600 kr har inkommit som SMS-gåvor.

Totalt har insamlingar och gåvor givit föreningen intäkter på ca 763 129 kr under 2014. Det innebär att årets mål med råge uppnåtts. I insamlingsresultatet ingår 2 större enskilda gåvor på totalt drygt 140 000 kr.

Webshop

I webshopen har det under året tillkommit en del nyheter. Några exempel är kläder med varg- och björnmotiv samt SRF-logotypen, nya silversmycken med varg, lodjur, järv, björn, fjällräv och örn, nya böcker på engelska och ett par nya faktaböcker från Viltskadecenter (VSC). Samtidigt har en del gamla favoriter tagit slut/utgått, bl.a. de tassmycken som funnits i ca 10 år och den CD-skiva med bl.a. vargyl som också varit med länge.

Vad som också kommer att märkas i försäljningsresultatet är att den väldigt populära rovdjurskalendern utgick i elfte timmen, där fanns det en kölista och några ex blev bokade redan under sommaren. Många har ringt eller mailat och saknat den.

Under juli var också webshopen semesterstängd.

Bokföringsrutinerna har blivit ännu bättre. Det arbetet pågår ännu i allra högsta grad, med ett helt nytt system för fakturahantering och liknande.

Dessvärre har ingen trycksak med sortimentet kommit till ännu och ansvarig för webshopen har själv satt ihop ett antal sidor med i stort sett samma texter som på websidan och bilder som visar upp våra varor. Dessa uppdateras vartefter och skrivs ut och skickas till dem som efterfrågar en tryckt version. Det är en hel del intresserade – som inte har dator, eller vill se sakerna lite tydligare på bild – som beställt denna utskrift under året.

Wild Republic

SRF inledde under våren ett samarbete med företaget Wild Republic (www.wildrepublic.com) som marknadsför och säljer mjukisdjur och bl.a. stöder unga kvinnor i Indien samt ett räddningscenter för djur. I Sverige saluförs mjukisdjuren framförallt i djurparkers butiker.

Fyra djur med vävd SRF-logotyp – varg, lo, björn och järv – har tagits fram i en upplaga om 500 av varje. De säljs med en mini-broschyr med information om djuret samt om SRF, med varje djur som följer också SRFs värvningsbroschyr. SRF får licenspengar från Wild Republic för att de får använda föreningens logotyp och vi når ut med information om föreningen och om rovdjuren. Projektet kommer att löpa under 2015.

EKONOMI**Finansiering**

Under året har SRF träffat företrädare för Naturvårdsverket (NV) vid ett par tillfällen för att undersöka möjligheterna att återfå det verksamhetsbidrag föreningen fått av verket sedan 2004, och som upphörde utan förvarning inför 2014. Det uteblivna bidraget har fått allvarliga konsekvenser för föreningens verksamhet under året. I november ansökte SRF om ett mindre finansiellt projektstöd för delar av verksamheten (regionalt arbete, kommunikationsarbete och stängslingsarbete) till NV. Besked gavs i mars 2015, och utfallet blev betydligt lägre än vad föreningen hoppats på.

I början av året beslöt styrelsen att satsa på en särskild insamlingskampanj i syfte att få in finansiella medel för att så långt det var möjligt kompensera för det uteblivna bidraget från NV. Kampanjen sjuösattes under våren (i april) men inga fler aktiva insatser gjordes efter sommaren enligt nya styrelsebeslut.

Under året har föreningen vid två tillfällen vädjat i medlemstidningen om stöd från medlemmarna för att hålla föreningen på fötter medan vi söker mer långsiktiga lösningar.

Bokslut

Se separat bilaga.

KOMMUNIKATION**Media**

Föreningen syntes i media även under 2014 och nämndes många gånger, främst i regional press, radio och tv men även i rikstäckande medier.

Överklagan av skyddsjaksbeslutet på Junselevargen och hennes partner, den belöning SRF utfäste för att hitta Junselevargarna då de försvann, licensjakten på varg 2014 och den förestående licensjakten på varg 2015 var nyheter som rönt stort intresse hos medierna, vilket speglar viktiga delar av föreningens verksamhet under året.

Föreningen är en aktör som det är självklart för medierna att kontakta och hänvisa till i rovdjursfrågor. Flera debattartiklar har publicerats i region- eller lokalpress. Även debattartiklar och insändare skrivna av medlemmar har spridits regionalt.

Publicerade debattinlägg

Några exempel på debattinlägg som föreningen fått publicerade är:

Beklämmande indirekt hot från Jägareförbundet

2014-01-22 *Dagens Nyheter*

Replik på Svenska Jägareförbundets debattartikel

»Risk för illegal jakt«, gemensam debattartikel av SRF, SNF och WWF.

Regeringen tvingar oss att överklaga

2014-02-12 *Nya Wermlandstidningen*

När politiska beslut strider mot lagstiftningen är det domstolarnas ansvar att ta ställning i samhällen som är demokratiska, anförde SRF, SNF och WWF i en gemensam debattartikel.

Varför jaga lodjur?

2014-02-19 *Hela Hälsingland*, 2014-02-27 *Kristianstadsbladet*, m.fl.

På grund av en kraftig minskning av lodjursstammen argumenterade SRF mot licensjakt på lodjur och för att endast skyddsjakt bör tillämpas, samt framförde att lodjursstammens status 1995 måste fastställas och referensvärdet justeras i enlighet med detta.

SRF i media; några axplock

Företrädare för föreningen intervjuas återkommande i olika media, och några exempel på spännvidden under året är: Icakuriren – i den om SRFs syn på vargfrågan (22 januari), om Junselevargen i Sameradion (18 februari) och i Sveriges Radio P4 Väst om vargkonflikten (28 februari).

Inför årets björnjakt debatterade SRF björn i Norrbotten med ordföranden i rennäringsnämnden i Sveriges Radio Studio Ett (7 juli), ett TT-inslag handlade om vad man gör när man möter rovdjur i skogen (9 oktober). I slutet av oktober när myndigheterna började signalera att en ny licensjakt på varg var förestående deltog SRF i flera medieinslag:

- en intervju i Miljöaktuellt om att miljöorganisationer förlorar rätt att överklaga vargbeslut
- debatt i SVT Aktuellt med Naturvårdsverkets generaldirektör Maria Ågren
- uttalanden i SVT Rapport med uppmaning till regeringen att avvakta med licensjakt på varg
- debatt om vargjakt med Jägareförbundet i Sveriges Radio P4 Gävleborg

Den 6 november deltog SRF i SVT Debatt och debatterade vargfrågan.

Inför licensjakten var det flera inslag i media, nationellt såväl som regionalt, med anledning av att föreningen tillsammans med SNF och WWF överklagade licensjaksbesluten.

**Pressmeddelanden
från SRF 2014**

Vargjakten formellt överklagad —
gemensamt pressmeddelande från SRF, SNF och WWF
2014-01-10

Junselevargen fortfarande viktig för vargstammen
2014-02-14

100 000 kronor i belöning för att Junselevargarna hittas!
2014-04-17

Rovdjursstammarna minskar!
2014-07-08

Olämpligt med licensjakt på varg i ett rättsligt oklart läge
2014-10-31

Kammarrätten underkänner Naturvårdsverkets licensjakt på varg vintern 2013
2014-11-14

Vargjakt igen på skakig biologisk och juridisk grund!
2014-11-28

**Webbuttalanden —
SRF kommenterar
viktiga händelser på
www.rovdjur.se**

Jaktstoppet välkomnas men långsiktig lösning efterlyses —
SRF kommenterar att licensjakten 2014 stoppas.
2014-01-16

Därför överklagar vi —
SRF förklarar varför vi överklagar licensjakten på varg.
2014-01-24

Samexistens är lösningen — inte skyddsjakt på Junselevargen —
SRF kommenterar att Vilhelmina sameby återigen ansöker om
skyddsjakt på den genetiskt viktiga Junselevargen.
2014-02-06

Beklagligt med skyddsjakt på hårt prövad varg —
SRF kommenterar NVs tredje beslut om skyddsjakt på den viktiga
finsk-ryska Junseletiken.
2014-02-13

Inget bidrag från Naturvårdsverket —
SRF kommenterar att föreningen inte fått något
organisationsbidrag från NV för 2014.
2014-03-04

Olämpligt att länsstyrelser beslutar om vargjakt —
SRF kommenterar Naturvårdsverkets förslag till föreskrifter för
länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg.
2014-09-09

Större risk för oetisk jakt på lodjur —
SRF lämnar synpunkter på Naturvårdsverkets förslag till ändrade
föreskrifter för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur.
2014-09-19

Rovdjursföreningen uppmanar EU att stoppa vargjakten –

i ett brev till EU-kommissionen informerar SRF tillsammans med Naturskyddsföreningen och WWF om den kommande vargjakten.
2014-10-31

Naturvårdsverket vill ta över Jägareförbundets uppdrag för jakten i Sverige –

SRF är positiv till Naturvårdsverkets förslag.
2014-10-23

Vargjakten i vinter kan stoppas efter nytt rättsligt bakslag för NV –

SRF kommenterar de två domar under hösten som underkänt NVs beslut om licensjakt på varg 2013 och 2014.
2014-12-25

Våra Rovdjur

Medlemstidningen Våra Rovdjur har under året planmässigt utkommit med fyra nummer, tre 32-sidiga och ett 36-sidigt. Våra Rovdjur är föreningens viktigaste kommunikationskanal mellan medlemmar och mellan ledning och medlemmar. Tidningens innehåll framställs till största delen genom medlemmars frivilliga insatser men även i någon mindre mån genom bidrag från utomstående medverkande med kunskapsmaterial, texter och bilder. Tidningen sprider också föreningens budskap och kunskaper om rovdjuren utåt, genom direkt distribution till olika mottagare i samhället, samt i samband med utåtriktade aktiviteter i regionerna. Årets utgivning har präglats av särskilt många forskningsinslag om rovdjuren, både genom forskares bidrag med egna artiklar och tidningens referat av nya forskningsresultat och -projekt. Detta är resultatet av en planerad inriktning mot ökat forskningsinnehåll i Våra Rovdjur.

Föreningens arbete med rovdjuren återspeglas i medlemstidningen Våra Rovdjur i ledare och artiklar.

**Web/
Sociala medier**

Rovdjursföreningens websida har under året publicerat artiklar om viktiga rovdjursnyheter, sammanställning av fakta och föreningens utspel (se **Webbuttalanden**) och centrala debattartiklar. De senare har givetvis skickats till publika media, främst regionala media. Webredaktören deltar också i arbetet med att skriva debattartiklar för den regionala debatten när det finns anledning att markera föreningens ståndpunkt.

Rovdjursnyheter från hela Skandinavien har så gott som dagligen publicerats på föreningens öppna facebookside. Mer omfattande artiklar publiceras på vår websida och då används Facebook som puffsida till websidan. På hemsidan marknadsförs också föreningens aktiviteter och vår webshop. SRFs facebookside når många människor. Artiklarna läses av mellan 1 500 och 10 000 personer, och veckovis kan sidan ha upp emot 45 000 besökare.

Rovdjursföreningen finns också på Twitter.

Arbetet med Facebook och websidan har utförts ideellt.

**Intern
kommunikation**

Under året har regionansvariga, stängslingsansvariga, föreningens ledamöter i Viltförvaltningsdelegationerna (VFD), styrelse och personal haft tillgång till ett forum på Facebook för information och diskussion. Tjugonio personer var anslutna vid årets slut. Ytterligare ett facebookforum har prövats för mer aktivt arbete.

Under året har föreningens RA, styrelse och personal börjat använda molntjänsten Trello som ett verktyg för planering, samarbete och information. Arbetssättet är under utveckling.

Funktionärer har informerats om centrala utspel via e-post.

ROVDJURSPOLITIK & VILTFÖRVALTNING

Prioriterade frågor

Vägledande frågeställningar under året har varit att arbeta för att de negativa verkningarna vid implementeringen av den rovdjurspolitiska propositionen från 2013 blir så små som möjligt, vilket inkluderar att beslutade referensnivåer för gynnsam bevarandestatus fastläggs på ett korrekt sätt, att licensjakt på varg inte sker förrän ett korrekt värde på gynnsam bevarandestatus satts och uppnåtts, att EU-ärendet och övriga pågående och eventuellt tillkommande rättsprocesser avgörs till vår fördel, samt att i mån av möjlighet och i samverkan med andra organisationer, även verka för att miljöorganisationer bibehåller eller återfår talerätten i jaktfrågor. Föreningens insatser under året har strävat i dessa riktningar.

På grund av uteblivet bidrag från NV och personalneddragningar har det varit nödvändigt med vissa omprioriteringar under året samtidigt som det arbete som genomförts inte kunnat bedrivas i den omfattning som planerats och varit önskvärd.

IMPLEMENTERINGEN AV DEN NYA ROVDJURS- POLITIKEN –

Referensnivåer för gynnsam bevarandestatus

Förra året tvingades föreningen konstatera att riksdagen i beslutet om »En hållbar rovdjurspolitik« (Prop. 2012/13:191) nonchalerat miljöorganisationernas krav vad gällde den centrala frågan om gynnsam bevarandestatus för rovdjuren, vilket var att referensvärdena skulle tas fram på vetenskapliga grunder av NV och inte på politiska grunder av riksdagen. Riksdagens beslut ledde, enligt vår mening, till orimligt låga nationella miniminivåer för rovdjuren och särskilt allvarligt var det låga målet för vargstammen, liksom det faktum att målet för lodjursstammen kraftigt understiger det antal lodjur som fanns i Sverige vid EU-inträdet.

Föreningen har under året bevakat hur de beslutade referensvärdena påverkat rovdjursförvaltningen i det praktiska genomförande på olika sätt, vilket främst kommit till uttryck i processerna med att sätta regionala målnivåer för rovdjuren samt i beslut om licensjakt. SRF har fortsatt att framföra kritik mot förfarandet med referensvärdena i debattinlägg och remissvar, samt i inlagor till domstolarna i samband med de överklagandeärenden föreningen driver i vargfrågan, enskilt eller i samarbete med SNF och Världsnaturfonden WWF. Hur referensvärdena sätts är av grundläggande betydelse för hela rovdjursförvaltningen och vår kritik mot detta har vävts in i det arbete föreningen bedrivit under året.

Regionala miniminivåer & förvaltningsnivåer

Under 2014 har NV genomfört den ytterligare regionalisering av rovdjursförvaltningen som beslutades i 2013 års rovdjurspolitiska riksdagsbeslut. Som ett resultat har länsstyrelserna och de länsvisa viltförvaltningsdelegationerna fått större inflytande över rovdjursförvaltningen under året som varit såväl när det gäller att sätta mål som att besluta om jakt (det senare gäller länsstyrelserna).

Under året har en process pågått i VFD för att ta fram länsvisa mål för de stora rovdjuren utgående från de politiskt satta nationella mål (referensvärden för gynnsam bevarandestatus) som riksdagen beslutade om hösten 2013. Trots att SRF är kritisk mot de politiskt satta målen för rovdjuren som vi anser är för låga och saknar vetenskaplig grund, kan vi inte påverka dessa inom ramen för VFD eftersom delegationernas roll inte är att förändra rovdjurspolitiken. Därför var strävan, inom ramen för föreningens arbete i delegationerna, att förmå länsstyrelserna att sätta så höga förvaltningsnivåer som möjligt som en buffert mellan miniminivåerna och den nivå förvaltningen ska sträva efter att upprätthålla (förvaltningsnivåerna). Miniminivåerna är den absolut minsta antal som ska finnas och inte ett mål att sträva efter och det är viktigt med en buffert till

minimnivåerna för att inte riskera att rovdjursstammarna skjuts ned till, eller under, miniminivåerna.

Under våren tog föreningen fram en Vägledning för våra delegater i VFD med information om de nationella referensvärdena, om processen med att sätta regionala miniminivåer samt om föreningens ställningstaganden med bäring på denna process. I den mån det var möjligt har SRF försökt bistå delegaterna med råd och input i dessa processer. Trots våra ansträngningar hamnade dock förvaltningsnivåerna för varg obetydligt högre än miniminivåerna i de flesta län.

Seminarium för viltförvaltningsdelegationerna

I varje delegation har naturvårdsintresset en representant, som nomineras gemensamt av SRF, SNF och SOF. Under hösten 2014 pågick en process med att nominera kandidater till naturvårdens representanter i VFD för en ny mandatperiod på 4 år (2015–2018).

Den 6 december genomfördes ett seminarium för naturvårdens VFD-delegater i Västerås i ett samarrangemang mellan SRF, SNF och SOF. Seminariet, som samlade ett 15-tal delegater från hela landet, syftade till att identifiera och diskutera de mest framträdande problem som naturvårdens delegater upplever med arbetet i delegationerna. Simon Matti, docent i statsvetenskap från Luleå Tekniska Universitet, höll ett föredrag om sina studier av delegationernas funktionssätt och legitimitet. Seminariet leddes av Jan Terstad (SNF), Ann Dahlerus (SRF) och Anders Wirdheim (SOF) och ett diskussionsunderlag vägledde deltagarna i att beskriva hur arbetet i delegationerna upplevs. Som ett resultat av seminariet beslöts att delegaternas synpunkter skulle sammanställas i en skrivelse till regeringen med en uppmaning om att genomföra en utvärdering av delegationernas sammansättning och funktion. Skrivelsen skickades till regeringen efter årsskiftet.

Vargpolitiken

Under hösten arbetade SRF med att försöka förmå de nya regeringspartierna (s och mp) att avvakta med att såväl delegera beslut om licensjakt på varg till länsstyrelserna som med att genomföra en licensjakt på varg under 2015. Vi framförde våra argument och de starka skäl vi menade fanns för detta i flera skrivelser bland annat med hänvisning till att vargstammens gynnsamma bevarandestatus måste utredas vidare av NV, att vargstammen fortfarande är mycket svag genetiskt samt att det rättsliga läget fortfarande är mycket osäkert eftersom flera rättsfall om licensjakt på varg ännu ej kommit till något avslut. Ett starkt skäl för att avvakta med delegeringen var EU-kommissionens starka invändningar mot att länsstyrelsernas beslut om licensjakt inte ska kunna överklagas till domstol eftersom det inte är förenligt med EUs rättsordning (se nedan under **Talerättsfrågan**).

I november tog SRF fram ett underlag till våra aktiva funktionärer och uppmanade dem att själva skriva till politikerna och framföra sina synpunkter på den aviserade licensjakten på varg.

Björn, lodjur & järv

I en debattartikel, som publicerades i flera regionala tidningar i slutet av februari, framförde SRF att NV måste fastställa det antal lodjur som fanns i landet 1995 och att referensvärdet måste ligga i paritet med detta eftersom Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) föreskriver att nivån inte får underskrida det antal som fanns vid Sveriges EU-inträde 1995. Vidare menade föreningen att lodjursstammen i landet måste stabiliseras på en nivå över ett reviderat referensvärde, och att skydds jakt bör vara det enda typ av jakt som tillämpas efter lodjur i dagsläget.

Under försommaren gjorde SRF en sammanställning av utvecklingen av

rovdjursstammarna under senare år baserat på då tillgängliga underlag. Föreningen meddelade i ett pressmeddelande (2014-07-08) med tillhörande faktaunderlag att samtliga rovdjursstammar (björn, lodjur, järv) minskar utom vargstammen som dock endast visar en marginell ökning. Framförallt lodjursstammen hade minskat oroväckande mycket enligt de preliminära inventeringsresultat som förelåg i juni.

I början av december meddelade NV att det inte blir någon licensjakt på lodjur den kommande vintern eftersom inventeringsresultaten visade att stammen minskat så kraftigt att den till och med ligger under det politiskt beslutade referensvärdet för gynnsam bevarandestatus på 870 lodjur.

EU-KOMMISSIONEN & ÖVERTRÄDELSE- ÄRENDET —

Klagomål till EU om licensjakt på varg

I januari 2011 inledde EU-kommissionen ett överträdelseärende mot Sverige på grund av den anmälan av licensjakten på varg som SRF gjorde i mars 2010 tillsammans med SNF, Världsnaturfonden WWF och Djurskyddet Sverige. Anmälan kom att omfatta bägge de licensjakter som genomfördes 2010 och 2011. EU-kommissionen och Sverige har hittills inte lyckades komma överens om hur den svenska vargförvaltningen ska hanteras och ännu har inget avslut av ärendet skett. Eftersom miljöorganisationer under en kort period under 2013 och 2014 hade talerätt i svenska domstolar överklagades besluten om licensjakt på varg 2013 respektive 2014 till dessa. Kommissionen avvaktar därför utfallet av det svenska rättsväsendets behandling av de pågående tvisterna om vargförvaltningen.

Då det fortfarande finns allvarliga problem med den svenska vargpolitiken samtidigt som våra möjligheter att överklaga vargjakt till domstol har upphört har SRF fortlöpande kontakter med kommissionen inom ramen för det pågående överträdelseärendet. Den 31 oktober skickade SNF, SRF och WWF ett gemensamt brev till EUs miljökommissionär Janez Potocnik för att uppmärksamma kommissionen på att Sverige planerade en ny licensjakt på varg trots flera ouppklarade rättsprocesser.

Talerätsfrågan

Genom samarbetet med SNF och Världsnaturfonden WWF har SRF medverkat till att försöka återfå talerätten till domstol genom den överklagandeprocess som tog sin början i december 2014 och sträckte sig in över årsskiftet.

Under 2013 gav domstolarna svenska miljöorganisationer talerätt gällande jaktbeslut. Det var ett viktigt genombrott för att få jakt på hotade arter som skyddas av EU-lagstiftningen rättsligt prövade och gjorde det möjligt att överklaga licensjakterna på varg 2013 och 2014 till svenska domstolar. Redan hösten 2013 kom dock signaler från den dåvarande regeringen om att den nyvunna rättigheten att överklaga jaktbeslut till domstol skulle försvinna i och med att jaktbesluten skulle delegeras till länsstyrelserna, eftersom deras beslut bara får överklagas till NV och därefter inte vidare till de allmänna förvaltningsdomstolarna. SRF uppmärksammade tidigt EU-kommissionen på inskränkningen och i november 2013, innan riksdagen beslutade om nyordningen, skickade kommissionen ett pilotärende med kritik av förfarandet till regeringen. Ingen förändring skedde och ett halvår senare (2014-07-14) öppnade kommissionen ett nytt överträdelseärende mot Sverige med en formell underrättelse, i vilken påtalades att den nya ordningen inte är förenlig med kraven i EU-lagstiftningen om tillgång till rättslig prövning i domstol.

Överklagandeförbudet till domstol fick praktiska konsekvenser i slutet av året då SRF, SNF och WWF blev tvungna att överklaga den under 2014 beslutade licensjakten på varg (som skulle genomföras 2015) till NV istället för till domstol. Organisationerna överklagade, trots förbudet, jakten vidare till domstol precis efter årsskiftet. Se **Licensjakt på varg — [2015]**.